

مؤسسه فرهنگی ایکوموس ایران
گروه تخصصی متن

پیشگفتار بر ویژه‌نامه هندسه در معماری ایران

دکتر سیدباقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
سرمقاله مجله اثر، دوره ۳، شماره ۶
شهریور ۱۳۶۱

بسم الله الرحمن الرحيم

این جزوه نه با این نیت وارد بحث کاربردی‌ها در معماری سنتی ایران می‌شود که ادعای پاسخگویی به تمام جوانب فنی و هنری آن باشد. بلکه متواضعانه طالب فتح بابی است برای ردیابی الفبای زبان معماری این مرز و بوم که دیرزمانی است برای شیفتگان آن نامفهوم می‌باشد. بیش از نیم قرن قطع رابطه جامعه با فرهنگ بومی موجب شده است که پربارترین زبان‌های معماری جهان برای مردمی که وارث آنند زبانی بیگانه شود. حتی برای خیل معماران امروزی ما این زبان ناآشنا باقی مانده است. گرچه از نوای آن عارفانه لذت برند.

خوشبختانه معدود کسانی هستند که رموز این زبان را سینه به سینه با خود دارند و با شکیبائی آن را تحقیق کرده‌اند و آخرین روزنه‌های امیدی می‌باشند که قادرند در فراگیری این زبان ما را یاری دهند. از این میان استاد محمدکرم پیرنیا این هر دو را در خود جمع دارد و پیش‌کسوتی است که در بازآموزی این زبان فیض بسیار به شاگردان خود رسانده است.

جزوه حاضر گوشه‌ای است از یافته‌های او که با پشت‌کار و حوصله بسیار خاتم مهندس بزرگمهری گردآوری و تحت عنوان «هندسه در معماری ایران» بدین شیوه توسط سازمان به علاقمندان عرضه شده است.

کاربندی‌ها در معماری ایران به‌ویژه دوره اسلامی آن، نغزترین فصل آن به‌شمار می‌آید و برای شناسایی تمام ابعاد اهمیت آن در معماری سنتی ایران جای کار بسیار دارد. به امید آنکه این مختصر کلیدی باشد برای انجام بررسی‌های فراگیرتر آینده.

به امید توفیق

سازمان ملی حفاظت آثار باستانی ایران